

Rejtélyes feliratok Sopronban

2009-ben tudósított a sajtó arról, hogy műemlékké nyilvánították a Kis János u. 4. szám alatti épületet, melyet a soproniak a mai napig csak OTI-nak emlegetnek.

Az Országos Társadalombiztosító Intézet modern stílusú soproni székháza Árkay Bertalan tervei alapján, Rosenstingl Antal építésmérnök kivitelezésében készült el 1940-ben. A saroktelken álló kétemeletes, lapostetős, téglarchitektúrás épületet háromemeletes, saroktoronyszerű lépcsőházi tömb egészíti ki.

Az alagsorban az eredeti elrendezés szerint irattár, portáslakás, több raktár, kazánház, szénraktár, a fűtő szobája kapott helyet. Az alagsorban kialakított, irattárnak használt légópince épületszerkezeti érdekessége a vegyes földem: a monolit vasbetongerendás földemet fagerendák is alátámasztják.

Az utcai traktusokban a laboratórium és a műtő mellett irodák, rendelők, kezelők és kiszolgálóhelyiségek voltak, míg az udvari traktusban a nagy tömegek befogadására alkalmas váró folyosója húzódik. A 2. emeleten eredetileg is irodák és váró volt. A belső tér leglátványosabb része a lépcsőház.

Az épület Sopron modern építészetének egyik kitűnő darabja. A belvároshoz közeli épület városképi jelentőséggel bír. Az OTI székház Árkay munkásságának egyik volumenében és kvalitásában is kiemelkedő darabja. Az épület kisebb átalakításoktól és nyílászáró-cseréktől eltekintve eredeti formáját őrzi. (KÖH)

Az épület nem csak ezért érdekes. A jó megfigyelő a külső Kis János utcai téglafalon cirill betűs írásokat is felfedezhet. Vajon hogyan kerültek ide?

Kassai Róbert szíves közlése szerint orosz katonai kórház volt az épületben és így kerültek a falra a bejegyzések. Az oroszok 1945. márciusában vonultak be Sopronba és több helyen hadikórházat létesítettek.

Kassai úr szóbeli közlését megerősíti Hünner László cikke a Soproni Szemlében.

"1945. április 4-én az OTI dolgozói újból munkához kívánnak fogni a katonák hiányával majdnem teljes létszámban. A többszörösen megsérült, ütött-kopott palota újból benépesül, a károkat igyekeznek rendbehozni. Nem sokáig örülhetnek a dolgozók az alkotó munkának. Az időleges német lángszórós ellentámadás miatt a sebesült katonák százait hozzák vissza a városba. A városi kórház romokban hever, az orsolyita zárdában lévő ideiglenes kórház zsúfolásig megtelt. Lefoglalják az iskolákat és elsősorban a szakrendel1vel ellátott OTI épületét. 1945. III/1945. sz. alatt megérkezik a polgármester értesítése, április 7-én, hogy az 1929. II. tc. alapján az OTI Kiss János utca 4. sz. alatti székházát munkásbetegé1lyz1 és munkáskórház céljaira ideiglenesen igénybe veszik. Szervezésével dr. Király Jenő ig. főorvost bízzák meg, felhívják az OTI vezet1jét az épület azonnali átadására. Az OTI palotába szovjet katonák kerülnek elhelyezésre. Először véradás folyik a katonák részére, majd ápolásuk következik. Az OTI dolgozói közül, míg a hivatali munka egyéb helyen megindulhat, közremőködnek a véradásban és a katonák gyógykezelésében. Jó kapcsolat fejlődik ki a szovjet alakulatok vezet1sége és az OTI vezetősége s dolgozói között, így az OTI segítséget kap bútorai, iratai elszállítására. Az OTI dolgozói munkájukat helyhiány miatt zsúfolva egyik tisztvisel1jük, Holtsuk Györgyné lakásán, a Mátyás király utca 3. sz. alatt folytatják."

Ez az együttműködés még sem lehetett annyira idilli, persze erről Hünner nem írhatott 1970-ben, de a következő sorokból mégis kiolvasható mit hagytak az oroszok maguk mögött.

"A szovjet katonai parancsnokságtól visszkapott asztalok mellett dolgoznak a tisztvisel1k, a roncs-bútorokkal próbálnak kis meleget varázsolni a szobákba. Fűtőanyag nincsen. A sajtó képvisel1inek az ügyvezet1 bemutat egy hatalmas szobát, melyben összegereblyezett irattömeg van tárolva, melyet a dolgozók igyekeznek szétválogatni és rendezni. Az iratok a kórházzá vált épületb1l és annak udvaráról kerültek el1, tele piszokkal, szeméttel. Az anyag rendbehozatalára a dolgozók rohammunkát vállaltak, melyet munkaid1n kívül végeznek „felajánlás” címén, és jó, ha így is az év végéig elkészülnek vele. Az anyag nagyon fontos, mert a dolgozók nyugdíj igényének elismeréséhez szükséges adatok találhatóak benne." Sopszem 1970 xxiv.65 p.

Reméljük nem csak az épület, hanem e bejegyzések is megmaradnak az utókornak, hogy tudósíthassanak városunk ezen az éveiről. Már csak azt kellene megtudni, mit jelentenek...